

SAVARIA ORSZÁGOS TÖRTÉNELEM TANTÁRGYI VERSENY

a 9. évfolyam számára

2022-2023. TANÉV

MEGYEI FORDULÓ

2023. FEBRUÁR 8. 14.00 – 16.00

***Kedves Versenyző! Válaszait olvashatóan írja le!
Hiba esetén egyértelműen - egy áthúzással - javítson!***

***A versenyző neve:
A versenyző iskolája:***

Csak a megfelelően végrehajtott válaszadás fogadható el!

A feladatsorban szereplő források hivatkozásai az értékelési útmutatóban találhatók!

Maximum: 100 pont

Elért pontszám:

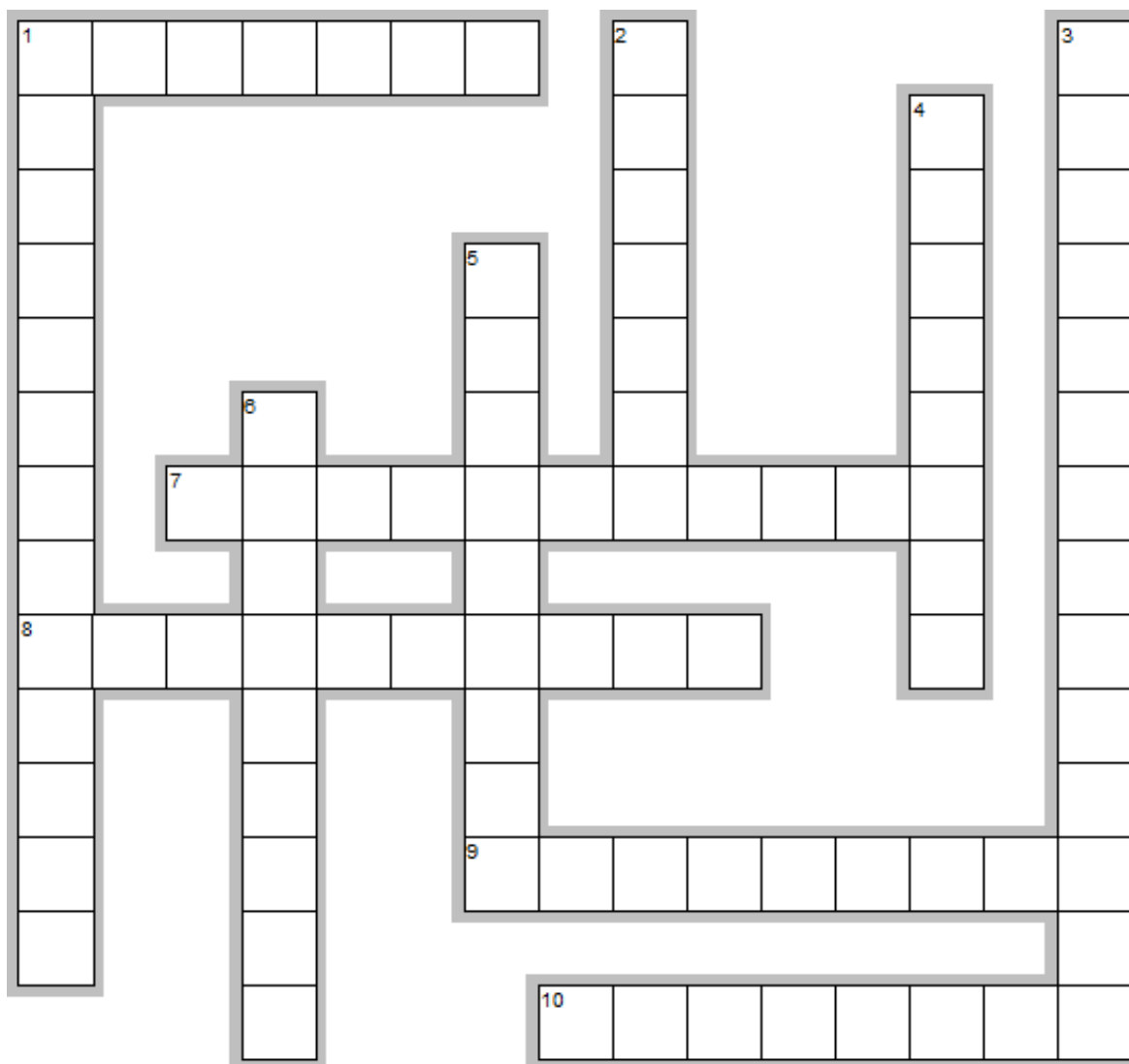
A javítótanár aláírása:

1. feladat**Oldja meg a keresztrejtvényt! *Ügyeljen a helyesírásra!*****11 pont/...****Vízszintes**

1. Itáliai városállam, a középkorban a 14. században a Medici-család szerezte meg a város irányítását.
7. Bizánci császár a 6. században, a nevéhez kapcsolódik a római jog kodifikálása.
8. A 14-16. században uralkodó korstílus, amely az antik kultúrát tekintette mintának.
9. Jeruzsálem és vidékét így is nevezik, mivel Jézus életének színhelye. 1096-tól keresztes hadjáratokat indítottak Európából a felszabadítására.
10. Martell Károly itt állítja meg az arab seregek előrenyomulását 732-ben.

Függőleges

1. Gallia, római provincia nagy része ennek a mai országnak a területén helyezkedett el.
2. [...] Szent Tamás: domonkos rendi szerzetes a 13. században, skolasztikus filozófus, teológus.
3. A keresztény egyházon belüli szizma (1054) elnevezése.
4. A földesúr saját kezelésű földbirtoka, amelyet a jobbágyok robotban műveltek.
5. A papi nőtlenség megnevezése idegen eredetű szóval.
6. Német nyomdász a 15. században, tevékenysége nyomán a könyvkészítés fellendült.

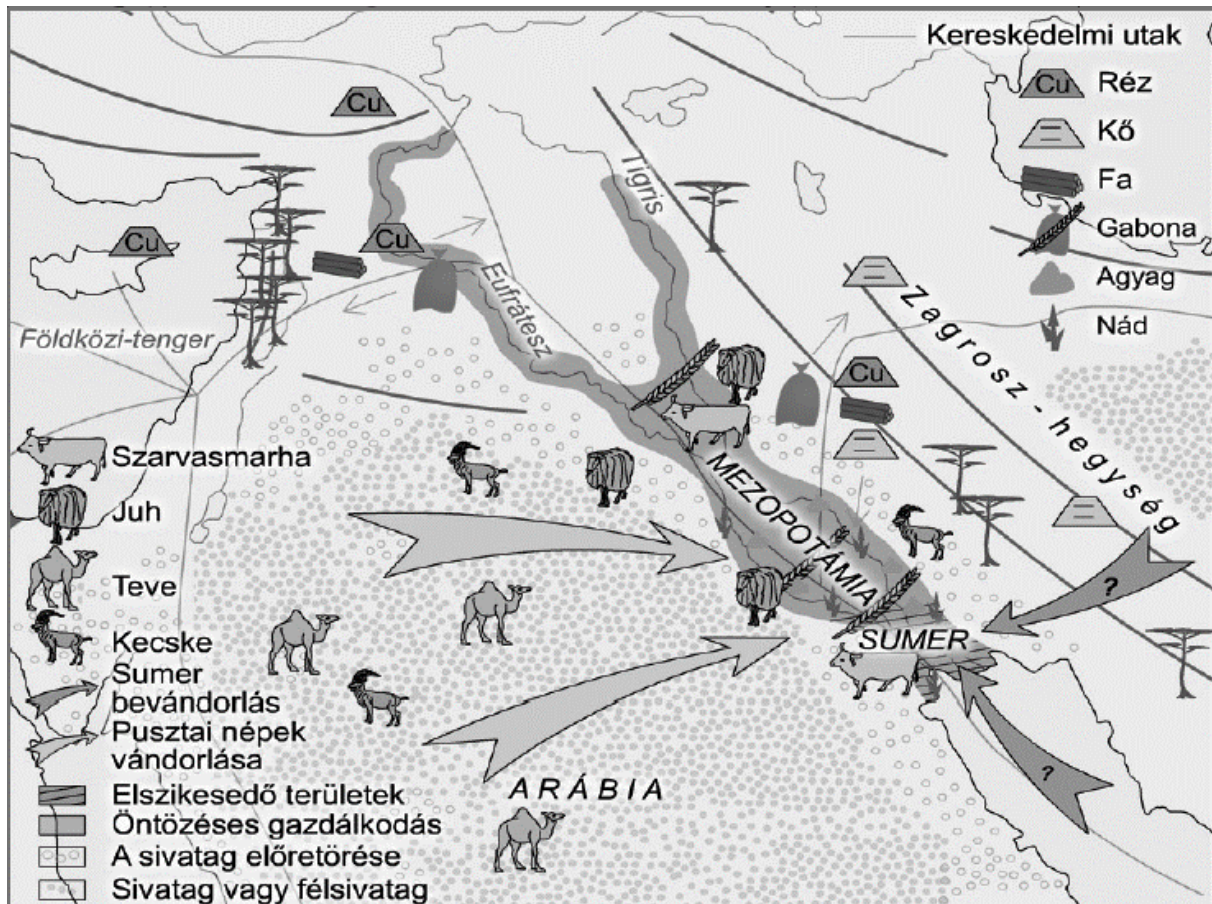

EclipseCrossword.com

2. feladat

Válaszoljon az ábra segítségével a kérdésekre!

10 pont/...

a) **Mi** a sumerek betelepülésének egyik feltételezhető iránya? **Karikázza be** a helyes válasz betűjelét!

- A) Arábia irányából. B) A Zagrosz-hegység irányából. C) A Vörös-tenger irányából.

b) **Mely** folyók biztosították Mezopotámia ellátását?c) **Melyik** növény számára előnyös létfeltétel az elmocsarasodó terület?d) **Mi** volt Mezopotámia fő kiviteli cikke?e) **Mi** lehetett az adott korszakban a fémtárgyak alapanyaga?f) **Milyen** fafajtát exportáltak a Földközi-tenger keleti partvidékéről?g) **Melyik** földközi-tengeri szigeten volt bányászat az ábra alapján?h) **Igaz** vagy **hamis** az állítás? **Karikázza be** a helyes válasz betűjelét!

Mezopotámia folytatott tengeri kereskedelmet. A) Igaz B) Hamis

i) **Melyik** állat volt a legalkalmasabb szállításra a szárazföldi kereskedelembe?j) **Melyik** anyagot használták elsősorban a gazdasági adatok feljegyzéséhez Mezopotámiában?

3. feladat

Melyek a római köztársaság államszervezeti, működési válságának okai és következményei?
Csoportosítsa válaszát a megfelelő helyre! **Válaszoljon** betűjelekkel! **9 pont/...**

- a) Az államszervezet irányítása akadozik birodalmi szinten.
- b) Római polgárjogot kívánt adni némely politikus az itáliai szövetségeseknek.
- c) A hadsereg válságba került (nincs utánpótlás) a Kr. e. 2-1. század fordulójára.
- d) Földeket kívánnak osztani egyes politikusok a nincsteleneknek.
- e) A vagyontalan római polgárokból zsoldoshadsereget hoznak létre.
- f) A parasztok sokasága elveszíti földjeit a Kr. e. 2-1. fordulójára.
- g) A zsarolási ügyekben a bíraskodást a lovagrendiekre bízzák.
- h) Sulla hadvezér bevonult Rómába a Kr. e. 1. században, diktátor lesz.
- i) Különböző jogállású területek/emberek vannak a birodalomban.

A válság okai	A válság következményei

4. feladat

Karikázza be a helyes megoldás számát vagy az X jelet!

14 pont/...

- a) **Melyik** város helyezkedett el az Eufrátesz partján?
 1. Ninive X Babilon 2. Assur
- b) **Melyik** uralkodó élt a Kr. e. 6-5. században?
 1. I. Dareiosz X Nagy Sándor 2. Augustus
- c) **Melyik** nem a Peloponnészoszon helyezkedett el?
 1. Spárta X Olümpia 2. Olümposz
- d) **Melyik** nem kapcsolható III. Alexandrosz csatahelyszíneihez?
 1. Isszosz X Théba 2. Gaugaméla
- e) **Mely** kifejezés nem kapcsolható közvetlenül Rómához?
 1. Pharszalosz X Palatinus 2. Aventinus
- f) **Melyik** helyszín kapcsolódik az Újszövetség szerint Jézus életéhez?
 1. Gáza X Kána 2. Akkó
- g) **Melyik** szerzetesrendhez kapcsolódik Monte Cassino kolostora?
 1. ferences X pálos 2. bencés
- h) **Melyik** kereszties állam bukott el a legkésőbb?
 1. Jeruzsálemi Királyság X Antiochiai Fejedelemség 2. Ciprusi Királyság
- i) **Melyik** dátum kapcsolódik az arab terjeszkedéshez?
 1. 1054 X 711 2. 1066
- j) **Melyik** város befolyási övezetéhez tartoztak a dalmát városok a 14-15. században?
 1. Genova X Róma 2. Velence
- k) **Ki** volt a szultán Konstantinápoly török elfoglalásakor?
 1. I. Szulejmán X II. Murád 2. II. Mehmed
- l) **Melyik** személy nem kapcsolható a reneszánsz időszakához?
 1. Assisi Szent Ferenc X Leonardo da Vinci 2. Michelangelo
- m) **Melyik** politikus tevékenkedett legkorábban?
 1. Kleiszthenész X Szolón 2. Periklész
- n) **Melyik** vallás nem tekinti szent városnak Jeruzsálemet?
 1. buddhizmus X keresztény 2. iszlám

5. feladat**Igaz vagy hamis az állítás? Jelölje a táblázatban X beírásával!****8 pont/...**

Állítás	Igaz	Hamis
a) Az ókori Mezopotámia egyik legjelentősebb építészeti emléke az Istar-kapu, melynek falait színes mázas téglák borítják.		
b) A kínai Nagy Falat a császárság kezdeti időszakában kezdték építeni a birodalom déli határainak védelmére.		
c) Szakkarában található Dzsószer fáraó piramisa, amely kb. 60 méter magas, hatlépcsős piramis.		
d) Az athéni Akropolisz épületein a dór és jón stílusjegyek is láthatók.		
e) Az európai építészetnek századokig mintaképe volt a római Parthenón temploma.		
f) A gótikus épületeknél a szerkezeti újítások (pl. támpillérek) révén a födémek terhét már nem a falakra, hanem az oszlopokra hárították, így az épületek falai vastagodtak.		
g) Katedrálisnak a püspöki székesegyházakat nevezték, ezek a templomok püspöki székhelyeken álltak.		
h) Az iszlám építészetben az emberábrázolás bűnnek számít, de nem kedvelik a geometriai és növényi formákat sem.		

6. feladat

Azonosítsa a személyeket a trójai mondakörhöz kapcsolódó szövegrészlettel! **Írja** a betűjelet a szöveg elé a pontozott vonalra! 2 betűjel több helyen is szerepelhet, de van, ami kimarad! **10 pont/...**

A) Patroklosz B) Odüsszeusz C) Aeneas D) Laokoon E) Aphrodité
 F) Akhilleusz G) Menelaosz H) Agamemnon I) Helena/Helené J) Hektór

- a) „A legszebb és legleleményesebb vezér a Tróját ostromló hadseregben, Laertes és Antikleia fia, a ravasz Autolykos unokája. Ithaka királya volt...”
- b) „Achilles gyermekkori barátja. Mivel kicsiny korában, a kockajátéknál, akaratlanul gyilkosságot követett el, atyja Peleus udvarához vitte, hol együtt nevelkedett Achillesse, kit többé el sem hagyott s a trójai háborúba is elkísért.”
- c) „Most már nem volt egyéb vágya, mint véres bosszút venni Hektoron; kibékült Agamemnonnal, ki visszaadta neki Briseist és a csatába rohant.”
- d) „...az arany alma versenyében a föld legszebb asszonyának szerelmét ígérte Parisnak.”
- e) „A büszke fővezér hallani sem akart erről s heves vitára kelt Achillesse, kinek végre kijelenté, hogy csak úgy bocsátja el Chryseist, ha Achilles ennek fejében kedvenc rableányát, Briseist adja neki.”
- f) „...anyja, Aphrodité segítségével megszabadult, s a trójaiak töredékeivel új hazát alapított Itáliában.”
- g) „...két fiával áldozatot mutatott be a tengerparton Poseidonnak, egyszerre két óriási tengeri kígyó rohant elő Tenedos felől...”
- h) „Végre visszatért bátorsága és harcra kelt üldözőjével, de ennek dárdája, kétségbeesett küzdelem után, átverte torkát. Az elesett hőst Achilles lábánál fogva szekéréhez kötötte, s így hurcolta Trója falai körül.”
- i) „Csak annyit tehetett fiával, hogy a Styx vizébe mártotta, s ez által sebezhetetlenné tette, sarkát kivéve, melyet kezében fogott.”
- j) „...könyörgésére Achilles ekkor megengedte, hogy myrmidonjait az ellenség elé vigye, de lelkére kötötte, hogy csak a tábor megmentésére szorítkozzék, s ne menjen előbbre.”

7. feladat**Válaszoljon** a forrásokhoz kapcsolódó kérdésekre!**10 pont/...**

„Ha támadás éri őket, ék alakban vonulnak csatába, közben ijesztő harci kiáltásokat hallatnak. Mivel könnyen és gyorsan mozognak, szántszándékkal szétszóródva oly hirtelen csapnak át támadásba, hogy rendezetlenül is roppant vérengzést okozva száguldoznak, de nagy sietségük miatt sem megerősített hely, sem az ellenséges tábor fosztogatása közben nem látni őket. Meg is érdemlik a világ legfélelmetesebb harcosainak hírét, mert messziről, éles csontheggyel ellátott, csodálatos ügyességgel összeillesztett nyilakkal lődznek.”

*Részlet Ammianus Marcellinus Róma története című művéből*a) **Melyik** népre vonatkozik „a világ legfélelmetesebb harcosai” kifejezés?b) **Melyik** csapatnemet mutatja be a történetíró? **Karikázza be** a helyes megoldás betűjelét!

A) nehézlovasság

B) könnyűlovasság

C) nehézgyalogság

Keressen bizonyítékokat a b) pontban megadott választásának alátámasztására!

c)

d)

e) **Melyik** évben omlott össze végleg a történetíró alaptémáját érintő birodalom?

„Az Úr születésének ezen a szent napján, mikor a király mise közben Szent Péter apostol sírja előtt elmondott imádsága után felemelkedett, Leó pápa megkoronázta, a római nép pedig ezt kiáltozta: „Éljen és győzedelmeskedjék Carolus Augustus, az Isten által megkoronázott nagy, békét teremtő császár!” A magasztalások elhangzása után a pápa olyan tiszteletben részesítette, mint a régi uralkodókat, Károly pedig a „patrícius” név helyett „felséges császárnak” (imperator et augustus) nevezte magát.”

*Az Annales Regni Francorum alapján*f) **Melyik** uralkodó bemutatásáról szól a történeti munka részlete?g) **Mi** lesz a forrásban említett birodalom államformája a szertartást követően?h) **Melyik** városban zajlott a mise?i) **Keressen** bizonyítékot a h) pontban megadott választásának alátámasztására!j) **Melyik** hónapra és napra lehet következtetni az aláhúzott szöveg alapján?

.....

8. feladat

Párosítsa a képekhez a helyneveket! **Írja** a helyes betűjelet a kép feletti pontozott vonalra! 4 betűjel kimarad! **Válaszoljon** a képekhez kapcsolódó kérdésekre is! **8 pont/...**

A) Alexandria

B) Athén

C) Babilon

D) Jeruzsálem

E) Konstantinápoly

F) Mekka

G) Mükéné

H) Róma

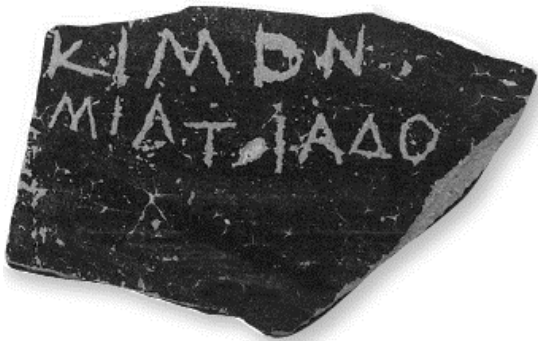
a)

b) **Milyen** állatokról kapta a nevét a kapurészlet?

.....

e)

f) **Melyik** személy győzött Marathónnál?

.....

c)

d) **Melyik** szigeten található a világítótorny?

.....

g)

h) **Azonosítsa** a totemállatot!

.....

9. feladat**Egészítse ki a szöveget! *Figyeljen a helyesírásra és a nyelvhelyességre!*****10 pont/...**

Azok a(z) a) -ok/-ek, akik ugyanazon mesterséget űzték, érdekeik védelmére

b) -ba/-be tömörültek. Mivel a(z) c)

szűk volt, ezért úgy védekeztek a túltermelés, az egymás közötti verseny és az idegen áruk ellen, hogy szigorúan szabályozták a(z) d) és az értékesítés egész folyamatát.

Minden eszközzel üldözték a(z) e) -at/-et, azokat az iparosokat, akik nem tudtak bekerülni a céhbe, vagy máshonnan költöztek a városba. A céh biztonságot nyújtott tagjainak, mert a(z) f) kizárásával áruinak biztos piacot garantált.

A céh élén egy-két g) állt, akiket a mesterekből álló céhgyűlés választott. A céhnek lehetett közös vagyona, pénzüket és irataikat díszes ládában őrizték. A céhek fontos feladatot kaptak a város védelmében, tagjainak veszély esetén a(z) h) egy megjelölt helyén kellett helytállniuk.

A céhbe nem volt könnyű bekerülni, ehhez hosszú évekig inaskodni kellett egy mesternél, majd a(z) i) már segédként dolgozhatott tovább tanítójánál. Ezután a legény vándorútra kelt, városról városra járt, és idegen iparosoknál csiszolta tovább tudását. Ha hazatért, elkészítette j) -át/-ét, amelyet a céh vezetői bíráltak el. Ha elfogadták, akkor a legényből mester lehetett, és saját műhelyt alapíthatott – ha tudott.

A Sulinet szövege alapján

